

Кравець В. В.

студент 2-го курсу

*факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ ТА АДВОКАТУРИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Діяльність прокуратури та адвокатури має багато спільних рис, оскільки їх діяльність спрямована на забезпечення прав і законних інтересів людини, недопущення їх порушення, зміцнення законності та правопорядку в нашій країні. В той же час, існують суттєві відмінності в роботі прокуратури і адвокатури, дане питання є досить актуальним, оскільки юридична сфера стрімко розвивається, на що впливає ряд причин, які відбуваються в країні.

Слід проаналізувати особливості діяльності прокуратури. Вважаємо, що прокурор – це законний представник сторони обвинувачення у більшості країн. Дослідження досвіду зарубіжних країн дає підстави стверджувати, що прокуратура є органом спеціального призначення, який було створено для того, щоб здійснювати контрольно-наглядові функції, це і є специфікою прокурорської діяльності [1]. Засади, на яких ґрунтується організація та діяльність прокуратури, визначені у ст. 3 Закону України «Про прокуратуру». Проте, науковці пропонують додати до цього переліку й інші принципи, а також класифікувати їх на 2 види.

Відповідно до цього поділу, принципами організації прокуратури можна вважати такі: 1) територіальність і спеціалізація, 2) єдність і централізація. До принципів діяльності прокуратури можна віднести: 1) верховенство права, 2) законність, 3) презумпція невинуватості, 4) незалежність, 5) політична нейтральність, 6) недопустимість втручання прокуратури в діяльність інших органів влади, 7) прозорості, 8) дотримання вимог професійної етики [2].

Отже, основним завданням прокурора є утвердження верховенства закону, захист суспільних відносин від певних протиправних посягань. Робота прокурора передбачає спостереження і фіксацію фактів, так і втручання в певні життєві ситуації, вплив на поведінку учасників правових відносин шляхом видання актів реагування. Загалом прокурорська діяльність здійснюється за окремими напрямками, які в свою чергу закріплені в законодавстві як функції прокуратури.

Також слід згадати і торкнутись тих напрямів прокурорської діяльності, де прокурор є учасником судового процесу. Згідно чинного законодавства основною функцією прокурора є підтримання публічного обвинувачення, а також участь в розгляді справ у судах при представництві інтересів держави. Цікавим є той факт що у разі підтримання обвинувачення прокурор бере участь у дослідженні доказів, висловлює свої міркування з

цього питання. Це в свою чергу сприяє ефективності судового розгляду та постановлення справедливого рішення. Прокурори крім того, вивчають, а також узагальнюють показники реального стану правопорядку, результати роботи інших правоохоронних органів. Прокурор робить певні висновки щодо проведення досудового розслідування, вивчає матеріали з різних справ, що будуть розглядатись у суді, проводить особисто прийом громадян та інших осіб, розглядає скарги а також пропозиції щодо удосконалення роботи прокуратури.

З усього вище сказаного можна зробити підсумок, що прокурорська діяльність важлива і складна, і тому не дивно що для прокурорів висувуються високі вимоги щодо вищої юридичної освіти та стажу роботи.

Для того, щоб зробити порівняльний аналіз, далі доцільно розглянути особливості діяльності адвокатури. Адвокат – це юрист, який надає професійну правову допомогу учасникам правовідносин з різних питань правового характеру. Зокрема, участь адвоката є обов'язковою при захисті особи від кримінального обвинувачення, а також в інших випадках, визначених законодавством відповідної держави. Слід підкреслити, що представництво та захист в судах України прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб здійснюється лише адвокатами [3].

Доцільно зазначити, що адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів [3]. Можна зазначити, що діяльність адвоката базується на принципі «не зашкодь». Адвокат захищає права своїх клієнтів та відстоює інтереси правосуддя. Також адвокат застосовує лише ті засоби захисту, які відповідають закону, що, в свою чергу, сприяє здійсненню правосуддя. Також він повинен повідомляти клієнту про неприпустимість застосування протиправних засобів і вказати можливі законні шляхи вирішення проблеми. В практиці адвоката трапляються випадки цілеспрямованого приховування клієнтом важливої інформації по справі [4]. Клієнт інколи робить це навмисне, адже розуміє що це може негативно вплинути на його інтереси, тому адвокату слід створити довірчі відносини з клієнтом.

Отже, адвокат застосовує лише ті засоби захисту, які відповідають закону і в цей же момент найкраще сприяють правосуддю. Інколи до адвоката звертаються клієнти, які бажають досягнення результату способом, що суперечить адвокатській етиці. В такому випадку адвокат повинен роз'яснити норми адвокатської етики і не порушувати їх.

Таким чином, проаналізувавши та порівнявши засади організації і діяльності прокуратури та адвокатури, можна зазначити, що спільними для них є принципи верховенства права, законності, незалежності. В той же час, специфіка роботи прокуратури та адвокатури обумовлює різний підхід для виконання покладених на них державою завдань. Прокурор

уособлює в собі сторону обвинувачення, а адвокат є стороною захисту під час розгляду кримінальної справи у суді. Головне, що діяльність і прокуратури, і адвокатури повинна сприяти зміцненню законності і правопорядку в нашій країні, а також неухильне забезпечення прав і свобод людини та громадянина.

Список використаної літератури:

1. Молдован А. В. Прокуратура України. Навчальний посібник / А. В. Молдован, Р. С. Кацавець. К.: Алерта, 2016. 270 с.
2. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076 – VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
4. Пономаренко Д. Коротко про сутність адвокатської діяльності. URL: <https://barristers.org.ua/news/korotko-pro-sutnist-advokatskoyi-diyalnosti/>

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Кісліцина Ірина Олександрівна***